

Van: Bart <Bart@muhka.be>

Verzonden: dinsdag 1 oktober 2024 10:24

Aan: De Bolle Laurence <laurence.debolle@vlaanderen.be>

CC: Nav Haq <Nav.Haq@muhka.be>; Karen Werkhoven <Karen.Werkhoven@muhka.be>; Jan De Vree <Jan.Devree@muhka.be>; Evi Bert <Evi.Bert@muhka.be>; Wim Viaene <Wim.Viaene@muhka.be>; Ann Ceulemans <Ann.Ceulemans@muhka.be>

Onderwerp: Ontwerp tussentijdse evaluatie beleidsperiode 2019-2023

Dag Laurence,

Dank voor de omstandige evaluatie met zijn vele aandachtige suggesties.

Dank ook om akkoord te gaan met uitstel van antwoord zodat we het document konden bespreken in het managementteam.

Enkele opmerkingen waarvan we hopen dat je die wilt overwegen.

De zin op p. 3 *"De werkdruk wordt ten eerste als zeer hoog ervaren, hoewel hier verbetering aankomt. Met de extra middelen vanaf 2024 kunnen er extra personeelsleden aangeworven worden."*

We zullen werk maken van het verlagen van de werkdruk maar dat kan niet met deze extra middelen gebeuren, of toch maar beperkt.

Deze verhoging in middelen werd aangevraagd en toegekend voor drie helder afgebakende domeinen: het compenseren van diverse structurele kostenverhogingen bovenop indexering, die een jaarlijks structureel deficit van 700.000 € gaven, een verhoging van CKV van de 'startsubsidie' van 200.000 € naar 400.000 € en 600.000 € voor het digitaal ontwikkelingstraject.

De werkdruk wordt met deze middelen enkel verminderd voor CKV en (op langere termijn en indirect) door de digitale inhaalbewegingen. Daarom zou het correct zijn om aan de tweede zin toe te voegen 'voor CKV en voor de digitale inhaalbewegingen.'

Deze toevoeging dient dan ook te gebeuren op p. 3 van Bijlage 1, p. 9 van het document.

De zin op p.3 *'Het CKV en De Cinema vormen aparte onderdelen van de werking als 'opdrachthoudende teams'.* Dit zijn nog geen opdrachthoudende teams, Correct is: *' ... in een traject naar een werking als opdrachthoudende teams'.*

Deze wijziging dient dan ook te gebeuren op p. 4 van Bijlage 1, p. 10 van het document.

De zin op p.4 *'De aanstelling van twee coördinatoren voor het toekomsttraject en de extra middelen vanaf 2024 geven meer ademruimte.'* Ze geven zeker meer ademruimte aan de directie maar we zijn jullie vooral enorm dankbaar hiervoor omdat deze aanstellingen deels tegemoet komen aan de bijkomende planlast in de toekomst. Correcter en positiever zou kunnen zijn: *'... geven een bijkomende capaciteit om de extra inspanningen voor het transitietraject aan te gaan'.*

De zin op p. 4: *'In het externe depot heeft het museum zelfs geen zicht meer op het standplaatsbeheer en de conditie van de werken'.*

Deze zin geeft een onjuiste weergave van de feiten, als zou er een achteruitgang zijn in de situatie. Gezien het feit dat Vlaanderen nooit een depot voor zijn museale collectie heeft gebouwd, en de personele capaciteit initieel quasi onbestaande was, werd - zonder meermiddelen - gefaseerd geoptimaliseerd.

Het principe vat een dergelijke bezoldigde bewaargeving is net dat goede condities worden aangeboden en dat het standplaatsbeheer door de bezoldigd bewaarnemer gebeurt. Dit is internationaal een breed verspreide praktijk, niet enkel in de Freeports die voor topstukken zorgen maar ook in musea (b.v. Van Abbe). Een correcte formulering zou hier kunnen zijn: 'Het externe depot heeft het museum de voorbije jaren geoptimaliseerd door te opteren voor een bezoldigde bewaarneming bij Katoennatie.'

De zin op p. 4: '*Het publieksbereik bereikt de norm niet voor een cultureel-erfgoedinstelling.*' willen we in vraag stellen. Deze zin is gebaseerd op de zin op p.14 van de bijlage, p. 20 van het document '*Het publieksbereik is momenteel stabiel (115.000 bezoekers) en op hetzelfde niveau als in 2019.*' In 2023 haalden we een totaal van 121.741 bezoekers, in 2022 148.349 bezoekers. Daarin zijn vanzelfsprekend de bezoekers van onze filmmuseale werking inbegrepen, die deel zijn van de missie als beeldende kunst en beeldculturele instelling waarvoor we als Cultureel Erfgoedinstelling werden ingedeeld. We willen zelf dit bezoekersaantal verder verhogen. Als jullie dit ook prioritair vinden, zou wel correct kunnen zijn om iets te schrijven in de zin van: '*Het publieksbereik bereikt maar net de norm voor een cultureel-erfgoedinstelling. Er dient verder aandacht te worden gegeven aan een verdere verhoging hiervan.*'

De zin op p.4: '*Naar diversiteit toe is er nood aan een uitgeschreven visie op participatie en diversiteit, zeker met het oog op het toekomsttraject.*'. Er zijn wel degelijk dergelijke teksten, goedgekeurd door het Bestuursorgaan. Voor diversiteit gaat het om de strategische nota, goedgekeurd door het Bestuursorgaan voorafgaand aan het huidige beleidsplan. Voor participatie gaat het om het rapport De M HKA Constituenten – een dialectiek (Pascal Gielen, 2022).

Beide zijn opgenomen – de eerste impliciet, de tweede zelfs expliciet - bij de referentiedocumenten in de ethische code.

Deze zin zou dus beter vervallen.

Bij de 'aandachtspunten' op p. 5 staat een onhaalbare aanbeveling. '*Stem ook het collectiebeleidsplan af met collega-musea in Vlaanderen en bezorg de nieuwe versie van het collectiebeleidsplan als bijlage bij het aanvraagdossier voor de beleidsperiode 2026-2030.*' Deze timing is niet haalbaar. Alle trajecten dienen nu op het ontwikkelingstraject afgestemd te worden. We voorzien een nieuw collectiebeleidsplan tegen 2028. Wel willen we graag het collectiebeleidsplan toevoegen met nieuwe bijlagen, namelijk een taxonomie van de collecties van M HKA en een overzicht van inhaalbewegingen die we prioritair achten, omgezet in projecten.

Het tweede deel van deze zin zou dus beter vervallen, ook op p. 8 van bijlage 1, p. 14 van het document.

Op p. 1 van bijlage 1, p. 7 van het document, stelt het departement dat M HKA nog niet voldoet aan alle [principes van deugdelijk bestuur in de Vlaamse Publieke sector](#), zoals bepaald in het Bestuursdecreet. Daar worden drie elementen vermeld, bekendmaken

jaarverslag, openbaarmaking bezoldiging management, en klokkenluidersregeling. Het jaarverslag wordt jaarlijks gepubliceerd op onze website. We zouden graag verduidelijking hebben omtrent de verplichting om bezoldigingen openbaar te maken, ligt deze niet bij de overheid? De bestuurs- en regeringscommissarismandaten zijn bij M HKA alle onbezoldigd. De Algemeen directeur geeft zijn bezoldiging door aan Regimand. De klokkenluidersregeling zal worden voorzien in het nieuw arbeidsreglement dat in onderhandeling is.

Op p. 1 van bijlage 1, p. 7 van het document, staat: *'Er werd een nieuwe interne Ethische Code opgesteld, naar aanleiding van de aanbevelingen van de audit in 2021 van Ernst & Young met betrekking tot de bewaargeving van privécollecties in het museum'*. In de eerdere deontologische code was een herziening reeds voorzien. Juister is, indien jullie deze audit hier willen vermelden: *'Er gebeurde een herijking van de Ethische code, zoals voorzien in de eerdere code. Hierin werden de aanbevelingen van de audit in 2021 van Ernst & Young opgenomen.'*

Op p. 2 van bijlage 1, p. 8 van het document, staat: *'Hun mandaat loopt 5 jaar en is verlengbaar.'* Dit is onnauwkeurig. Het mandaat is één keer verlengbaar. Dit betekent ook dat het institutioneel geheugen op niveau BO beperkt is tot deze duurtijd.

Je vraag omtrent de passus op p. 2 van bijlage 1, p. 8 van het document, *'Het M HKA had volgens de jaarlijkse verantwoording eind 2023 in totaal 64,31 VTE in dienst: 60,11 VTE voor de uitvoering van de museum- en cinemawerking en 4,2 VTE voor de landelijke dienstverlenende rol. In 2019 was dit nog 70,77 VTE. Het betreffen momentopnames, maar dit is toch een significante daling van het personeelsbestand.'* kunnen we, in afwezigheid van Dieter, nu moeilijk meteen in detail nakijken. We begrijpen niet goed waar de 70,77 VTE in 2019 vandaan komen. In ons jaarverslag, dat we met het departement delen, staat voor 2019 57,05 VTE.

In dat jaarverslag wordt ook expliciet vermeld dat het budgettair evenwicht werd bereikt door het personeelskader niet volledig in te vullen en vervangingen later door te voeren dan gebudgetteerd.

Mogelijk staan er bij de cijfers die jullie hebben gebruikt ook externe technici, gidsen, projectmedewerkers buiten kader, of dergelijke bij.

Het aantal VTE van M HKA lag al deze decennia rond de 60, soms wat erboven, soms licht eronder. Zou het niet beter zijn de twee laatste zinnen hier weg te laten?

De zin op p. 3 van bijlage 1, p. 9 van het document *'Toch kreeg het Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag in 2024 enkele meldingen over aanslepende problemen bij de aansturing van het museum.'* Is hoogst problematisch. Het Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag deelde ons expliciet mee niet te communiceren, ook niet naar onze voogdijoverheid toe. Het bestaat precies bij deze discretie. Casussen waarin de media hierover melden (wat bij M HKA niet het geval was) gaan dus om personen die contact opnemen met het meldpunt en dit vervolgens melden aan de pers. Als er bij M HKA geen meldingen bij het Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag zouden zijn geweest is dit evenmin onderwerp van vermelding. Het lijkt aangewezen om deze zin te schrappen.

De zin op p. 3 van bijlage 1, p. 9 van het document *'Het departement vraagt om een externe partner – zoals Mensura - in te schakelen om het museum te begeleiden.'* Is zonder voorwerp

en dient dus te vervallen. Mensura begeleidt M HKA sinds lang. In 2024 – 2025 worden volgende acties uitgewerkt i.s.m. met Mensura: 1) tweede analyse van de psychosociale risico's met aandacht voor leidinggeven, welzijnsindicatoren en werkdruk 2) aandacht voor mentale veiligheid binnen de organisatie.

Mensura is ook reeds lang ingeschakeld en aangesteld als externe vertrouwenspersoon en levert tegelijk vaardigheden aan de interne vertrouwenspersonen van het M HKA. Ook de zin *'In dergelijke situaties is het immers belangrijk dat alle betrokkenen de kans krijgen hun verhaal te doen bij een neutrale derde partij.'* Dient dus te vervallen. Dit is zo en is mogelijk. We hebben dit nu trouwens meer naar voor geschoven in de interne communicatie.

De zin op p. 3 van bijlage 1, p. 9 van het document *'In onderling overleg met het departement is afgesproken dat er in 2025 een nieuwe welzijnsenquête zal uitgevoerd worden om na te gaan of door het organisatietraject het welzijn verbeterd is.'* Dergelijke welzijnsenquêtes dienen regelmatig hernomen en we hebben gemeld dat dit ook inderdaad het plan was. Het lijkt ons niet nodig hieraan toe te voegen dat dit 'in onderling overleg met het departement' zou zijn gebeurd.

We dachten overigens ook dat onze uitgebreide rapportering over ons hr-traject, waarbij het personeelswelzijn de voorbije jaren al absoluut centraal werd gesteld, het departement overtuigd hiervan zou hebben, dit is blijkbaar niet het geval, aangezien jullie aanbevelen het 'centraal te stellen', en niet het 'verder centraal te stellen'.

Op p. 8 van bijlage 1, p. 14 van het document wordt KMSKA onterecht vermeld onder de musea waarmee afstemming wenselijk is. Dit is niet het geval. Er is een heldere politieke beslissing waarbij KMSKA tot 1965 gaat en M HKA vanaf tweede helft jaren 60. Natuurlijk dient er uitgebreid en frequent overleg te zijn tussen KMSKA en onszelf op tal van vlakken, maar dit betreft dus niet het collectieverwervingsbeleid.

Op p. 8 van Bijlage 1, p. 14 van het document, vonden we het wat merkwaardig dat werd gesteld *'Momenteel worden de contracten retroactief in orde gemaakt'*. Het contractbeheer wordt waar mogelijk proactief aangepakt. Deel daarvan is dat er een inhaalbeweging werd gemaakt waar dat mogelijk was, die beweging is afgerond, met dien verstande dat de auteursrechten na overlijden complexer liggen en dus (nog) niet altijd konden worden geklaard. M HKA is de enige instelling die ook *systematisch pro-actief* werkt, tijdens samenwerkingen met kunstenaars. De expertise willen we zeker delen, die inzet wordt opgenomen in het beleidsplan als deel van het kennisdelingsplatform waar we naar streven. Deze inzet maakte echter geen deel uit van de overeenkomst die hier wordt geëvalueerd en daarom zou de zin *'Hier verwacht het departement dat het museum zijn kennis pro-actiever deelt met de sector'* hier misschien beter vervallen.

Op p. 9 van Bijlage 1, p. 15 van het document, wordt tussen haakjes gesteld dat er momenteel 2,8 VTE in de cel Collectiebeheer zijn dit is niet correct, het zijn er 4,8, inclusief afdelingsverantwoordelijke.

Op p. 14 van Bijlage 1, p. 20 van het document, tot slot, wordt gesteld *'De ontwikkeling van een forumfunctie via co-creatie is echter nog niet opgestart.'* Dit is onjuist. Hierbij wordt er verwezen naar de OD 5.5. in de beheersovereenkomst. Het actief zoeken naar en sluiten van uiteenlopende bondgenootschappen met (gespecialiseerde) verenigingen, organisaties en

instellingen die de slagkracht van het M HKA kunnen verhogen om succesvol heel diverse publieken te vinden en te binden.

Dit gebeurt intensief met stakeholders van De Cinema, vanwaar we dit verder willen uitrollen. Het gebeurt ook bij SUPERHOST, INBOX (b.v. Ziekenhuisschool, workshops), de lerarendag (forum voor nieuwe doelgroepen) en Front Row (samenwerking met het kunstenaarsplatform NICC vanuit een gedeelde missie om kunstenaars te ondersteunen).

Op p. 20 van Bijlage 1, p. 29 van het document wordt wat SD 3.3. (Het CKV ondersteunt archiefvormers en beheerders van nalatenschappen en estates via advisering, in samenhang met het waarderingskader.) en met name OD 3.3. (Het CKV bemiddelt bij het bestemmen van archieven en nalatenschappen) gesteld: *'De dienstverlening rond het herbestemmen van archieven en nalatenschappen moet ook nog ontwikkeld worden' en 'Specifiek rond bestemmen van archieven en nalatenschappen heeft het CKV nog geen beleid.'*

We vinden dit onjuist. We beantwoorden hier, ondanks onze zeer beperkte capaciteit, aan deze doelstelling. Er wordt steeds op vraag en op maat gewerkt, binnen het ruime netwerk van CKV (waaronder herbestemmingswerkgroep van Archiefpunt). Dat een beleid hierrond noodzakelijk is, gaat breder dan de sector van de beeldende kunst, zie nota juni 2021 van de Landelijke Dienstverlenende Rollen. Samen met de collega's vraagt CKV hieromtrent een duidelijk signaal/actie van de overheid. Een beleid hierrond vanwege CKV is niet voorzien in de overeenkomst nu maar is wel een mogelijk aandachtspunt in de volgende samenwerkingsovereenkomst.

Op p. 22 van Bijlage 1, p. 31 van het document, tot slot, wordt gesteld *'Het departement ziet de uitvoering van het archiefbeheer echter als een onderdeel van de museumwerking en niet van de landelijke dienstverlenende rol'*. Archiefbeheer is als SD 5 deel van de huidige overeenkomst. Een gesprek over de toekomst hiervan, dat wil zeggen de mogelijke plek hiervan binnen de museumwerking, behoort ons inziens tot de opmaak van het nieuwe beleidsplan. We delen overigens de zorg van het Departement over een duidelijke interne onderscheiding, zodat transparant kan worden gerapporteerd over de voor de dienstverlenende rol geormerkte middelen.

In de hoop dat u onze lezing van deze enkele – volgens ons - feitelijke onnauwkeurigheden terecht vindt,

met vriendelijke groet,

Bart

Bart De Baere

director

T +32 3 260 99 92

Bart.DeBaere@muhka.be

M HKA

Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen

Leuvenstraat 32 2000 Antwerpen

T +32 (0)3 260 99 99 – info@muhka.be – www.muhka.be

De Cinema

Maarschalk Gerardstraat 4, 2000 Antwerpen

T +32 (0)3 260 96 19 (info) – T +32 (0)3 260 96 16 (tickets)

info@decinema.be – www.decinema.be

